

Womhaj Bóh!

Cyfrlo 24.
19. junija.

Lětnik 2.
1892.

Særhske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƙo kóždy ƙobotu w Esmolerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a ƙu tam dostacź sa sctwórtlětnu pschedplatu 40 np.

1. njedzela po ƙwj. Trojizy.

1 Jana 4, 16: „Bóh je luboscź a sctóž w lubosczi woſtanje, tón woſtanje w Boſy a Bóh w nim.“

„Bóh je luboscź“, i tutymi dźiwnyimi krótkimi, hlubokimi ƙłowami spěwa ƙwj. Jan tón ƙhěrlušch tych ƙhěrlušchow, kotryž je pschi Božim trónje, i Božeje wutrobny wopſchijał. To je spěw teho wuczomnika, kotrehož tón ƙnješ lubowasche, kiž bē pschi jeho wutrobje ležał, w kotrehož wutrobje cziſche, ale mózne płomjo Jeſuſoweje luboscze ƙapa, na kotrehož sctedźiwym wobliczu raiſche ſerja wěczneho žiwjenja ƙo blyſcheza. Wón spěwa tamny ƙhěrlušch, kotryž je cźłowjeſtwo tał dołho pytało, kotryž ƙmy my wot małoscze ƙem tał huſto ƙlyſcheli, kotryž do ƙylſow ſemje tał huſto wutš ƙlinczi ƙaž jandzelska powjeſcź a njebeſki ſynt: „Bóh je luboscź“.

Bóh je potajniſtwo. „Je jedyn potajny Bóh a bydli w ƙwětle, hdžež niſtón dónč njemóže“, ƙaž piſmo praji. Teho wěczna móz a bójſtwo wſchał ƙo ſpóſnawa na ſtutkach, njenujzy na ſtworjenju ƙwěta a nutrne wócźko widzi drje ƙlědy njebeſteje mudroscze, kotraž na ſemi tał dźiwne hranejſche. To ƙu ſtopy Boha, kiž ſe ƙwojeje pnyhu psches ſtwórbu ƙroczi, wo kotrejž spěwamy:

Wój, wutroba, a wjeſel ƙo
Na darach Boha twojeho
W tym lubym lětnym czaſu,
Wſcho rjenje je ſa cźłowjeſtow,
Duž njech na pnyhu ſahrodow
Eso twoje woczi paſu.

Alle wotmolwjenje na to praſchenje: ſcto je Bóh?

pohlad do wutrobny Božeje nam ſtwórba njedawa. Eſu ƙebi głowu łamali, mudri wſchěch hrodow a czaſow i cźmowym hudańcźkom, ale wſchitzy njejſu dale pschischi hač i Athenſkemu wołtarzej i napisłom: Temu njeſnajomnemu Bohu! Jenož wěczny ewangelion nam dawa wotmolwjenje jaſnje a wyſtajo: Bóh je luboscź.

Luboscź pał je tež potajniſtwo, hluboke, ſbózne potajniſtwo, jenož wot tych ſpóſnate, kotřiž ƙu lubowali. Někajſe ſdacze wſchał wſchitzy wo tym mamy, ſcto je luboscź. Pſchetož w někajkim ſctaleze je naſchu myſł pschimała: Nanowa luboscź, maczerńa luboscź, luboscź i naney a maczeri, luboscź i bratrej a i ƙotſje, nje-wjeſcziſka a mandzelska luboscź. Bóh je dom a ƙwójbu móhł rjez niſſchu ſchulu luboscze czińił, hdžež ſahe móž luboscze ſhonichmy, hdžež kóždziežkeho ƙebitoſcź ſkama a i zunim gwałtom i podaczu na drugeho nuczi. Alle wſchitka ƙreaturſka luboscź je jenož podomnoſcź a poſthodzeńt Božeje luboscze: teje luboscze Božeje i nam a naſcheje luboscze i Bohu a naſcheje luboscze bjeſ ƙobu w Boſy. To ƙu ſtopy Boha, kotryž i pnyhu ƙwojeje luboscze psches ƙwojeje wuſtajenia w cźłowſkim žiwjenju ƙroczi a nam, hdžž ſbože a ſbóžnoſcź cźłowſteje luboscze ſhonimy, i tamnym spěwanjom ſacźucź dawa.

Alle praju ja, hdžž, Božo, ty
Nam hižo jow tał rjany ƙy
Na tutym ƙhudym ƙwěczi,
Ecto hałle ma po tutych dnjach
We twojich ſctych bydlenjach
Eso dónč na twoje dźeczi?

Tute snamjo wscheje cłowsteje lubosće pať by ja nať potajnstwo wostało, hdy njeby wěczny ewangelion nam hudańczo shudało: Bóh je lubosć. Haleluja. Saměrnje, wulke je potajnstwo Bože: Bóh je sjewjenny w czele, Šhrystuś je cłowjeť szejnjena lubosć Boža. Chzesch-li tu lubosć widźeć, chzesch-li teho wulkeho potajneho Boha widźeć, dha pohladaj na Šhrystuśa, kotryž praji: „Šchtóž mje widzi, tón widzi teho Wótza“ a kotrehož šwj. Jan pomjenuje słowo, wurjeknjemu wutrobu Božu. Teho dla rěka w lubosći wostac: w Šhrystuśu wostac, do njeho wěric a po nim khodźic a w jeho lubosći Boha a bližšich lubowac jako šam šo.

Pod kněhom sakhowan.

2.

Psched wrotami pschi studniczy czi lipa czi ni khlódk,

a pod šamej lipu bē kamjentna ławka, a na nju bēšchtej šo dwaj wuřnytoj: blēda žónka, kotraž mējšche wobej woczi šapłakanej, a mlody, wyřoko frosčeny hólz i njeměrnymaj woczomaj a i kudžerjamej hłowu. W rukomaj mējšche wón šwój tolsty dubowy řij, i kotrymž chzysche šo na pucž podacž, — i tym šebi nētkle wšchón njesčerplivy delka w pēstu drapasche, — psched nim na ławje ležesche jeho kožany macžof, wšchón poľny wutyřany a derje šapařany.

To bē rano šahe w lēcžnym czařu. Wtački na lipje, woběmaj wysche hłowu, bēchu hižo dawno wšchē wozucžike a řyba bē šebi šwój přeni rańšchi řhērluřch šafifolika, hewaf pať bē hiščeže šwet wšchón w španju. Njebjo bē kaž do mróčelow šawalene a na kóždej tramicyzy řybolesche šo řiejpeřka nózneje rořny. Runje chzysche lube Bože šlónčžo wuřhadžecž.

Ta stara lipa i tymi wulkimi haľofami bē hižo wējšče wjele cłowjeczich narodow wuhladała: jedyn narod bē po druhim pschischoľ a woteschoľ. Šowle na tule kamjentnu ławu bychu šo te žony a te hólczata pořnyřke, hdyž bychu šebi do studniczki byle po wodu pschisčke. Šowle bē druhdy mlody hólz i hólzu ředžit a bēšchtej šebi mjelczo powjedalej, řchto a kať chzetaj šebi šapocžecž, hdyž budžetaj ženjenaj, a bēšchtej šo na tajšile pschichod wšchēj wjeřelika, a studniczka bē byla wšcho šobu wuřlyřhala. Tež tale blēda žónka wjedžische šo na to a na tame, řchto bē šo tule na ławje wurēcžato, dopomnicž, a na to wšcho dyrbjesche šebi runje nētkle šašo pomyřlicž.

Lipa tam runje w šwojim poľnym řczenju štejšche a koľowokoľ njeje bē wšcho poľnicžke wot jeje lubošneho wonjenja, a to hacž nuts do šameho mēřta a psches šame tamele wrota, haj hacž ludžom nuts do domow, hdyž šebi nētkle pocžachu wofna woczinjecž a šebi wofšchemjazy rańšchi wētr do řstwow puřchecžecž.

Wulka droha, kotraž do najwjeřšeho mēřta w řich kraju džesche, šowle nimo wjedžesche. Ša maľu řhwilku budžische tu wšcho wjele hinařche bylo. Šow budžichu tu hólzy i mlókom byle a řahrodniřy i řłodami je šwojich řahrodkow a druřny. — Tón mlody hólz chzysche i mozu přecž do dala.

„Luby, řloty Marcžinko“, jemu ta žónka praji, „wostań mi jeno hiščeže maľu řhwilku šowle pschi mni ředžo. Mli je wokoľo wutroby, kaž njedyřbjala cze ženje wjazy ša šwoje žiwe dny šašo wohladačž, — a ja mēľa czi hiščeže tola tať wjele prajicž. Wutroba je mi wšcha poľna, ach wšcha poľnicžka poľna!“

„Alle macže — hižo wčera wjeczor řcže pschezo do mnje nuts řecžala a dženska rano šašo, — nētkle móhlo pať i tymile řecžemi wšchēmi dořč a na dořč byčž. Wřchaf ja tola žane maľe džecžo wjazy njeřny, a wřchaf tola šam tež wēm, řchto řechzu!“

„Moje džecžo pať tola řy, luby, řloty řyno! A hlej, ja wboha řym řwudowjena, nimam tu na řyřym řwēcže niřoho, hacž tebe šameho. A — haj wřchaf, ty šam wēřch, řchto řechzesch, luby řloty Marcžinko! ty řy šwoju hłowu wobřhowaf, řo chzesch do Ameriki, a řy šebi wote mnje wunufowaf, řo řym czi dyrbjala do wšcheho teho řwolicž. Psched teje Ameriku řym mēľa ja pschezo šwoju hrořu a njeřny chzyla ženje nicžo wo nje řlyřchecž! Haj wřchaf, wēřcže je duřčna wēž, hdyž ma muřřki cłowjeť šwoju řrutu wolu — ale wón dyrbi jeno to chzycž, řchtož je prawe, a dyrbi šo pod Božu wolu řhilečž!“

„Macže, wřchaf řym wam hižo huřto prajiť, řo jeno wafche

dla do Ameriki du, doľež móže tam cłowjeť do nēcžeho wonajřcheho pschicž, šowle pať niž. Budžich dyrbjaf šowle pola waf wostacž, móhľ drje řnadno tule w našchē starej budžy nēřajiť kuř džēľa mēčž, ale dyrbjaf pódla czař šwojeho žiwjenja řuchi řhlēb jeřč a nufu tradacž. To mi tola njebudžecže chzycž prajicž, řo bylo tola ša mnje žane „řbože“. Tať pať (— dyrbjalo šo mi tam řeschlaczicž,) budu tu ša nēřchto řet šašo pola waf doma! Amerika! macže, do njeje wřchaf dženkniřchi dženi dale žadyn wulki pucž njeje — ša dwē njedželi tam budu!“

„Haj wřchaf, taťle to ty prajiřch“, jemu ta blēda žónka praji. — Wřchaf budžemy widžecž, řchto budže Bóh tón řnjes do wšcheho teho prajicž. — Duž jeno chzemoj nētkle dacž wřchemu dobre byčž, luby řloty řyno; — a duž nētk wote mnje i Bohom dži! Ludžo řu hižo wřchitzy řestawali a ja widžu, řo šebi hólzy hižo řem po wodu du.“

Macž řynej i woběmaj šwojimaj rukomaj wokoľo řchije padže, a šebi jeho hłowu i šebi řcžahnyřch jemu cžolo a hubu wokoľcha a wón řacžu, kať jemu i macžerňych woczom řylřy na lizo panyřhu. Wón pať niž njeřapłaknu, doľež šebi myřlesche, řo by tajšile nēřchto muřřkemu cłowjetej njeřchisťalo. A jako bē ta macž řtanřla a bē psches hařu přeni nuts do maľeje hařki, kotraž tam řrijedž řahrodkow džesche, — bē tón mlody hólz mēřtu hižo řhribjet wobrocžit a řtupasche wšchón řhrobly dale, ale na mēřto do řady se žanym wócžkom niž wjazy njepohladny.

Ta žónka řcžeže šebi pať šwoje řchere rubiřchcžo, i kotrymž bē šebi šwoje řuchej řamjeni řawodžēľa, bóle do cžola, řo nje-móhľ žadyn cłowjeť wohladačž, řo płacže. — Alle Bóh je tola wohladať, kať jara wona płakajche.

A nētkle pschindžechu ša nju te doľhe, doľhe řēta wudowineje řrudobny, a nētkle bē tu šama ľutka — ach, to bēchu czařy, tajšle řchere a mutne, řo chzysche šo jej huřto wutroba wřcha řlemicž, tajku mējšche starošč a žadanje po šwojim řynu.

Šwudowjena Dubina bē tehdy, jako jejny řyn wot njeje do dala wuńdže, tajka nēhdže wokoľo přeczđžecž byla. Šejny muř bē byľ šlidar, a teho bē byla šahe řhubika. Ta řhēřka na řhřebjach bē byla jeho, wón bē ju wot šwojeju řtarřchēju mēľ, a bē byľ wuřchifny, piľny a pobožny džēlacžer. Tón bē šebi ju ša šwoju mandželřku wřaf a tehdy bē wona Boha ša tajšile řbože řhwalika a šo jemu i wutrobu ša wřcho džakowala. Alle wřcho bē jej hinařcho pschisčko, hacž bē šebi wona do přēřka pomyřřlika byla. Hižo dwē řecže po tym pocža jejny muř řkoržicž, řo jeho pschezo wokoľo wutroby nēřchto boli. Tajšle tež bē. Šotom je byľ doľho řhorowaty, a duž i nim pomafu do řmjercže džēšche. Marcžink bē runje ři řēta řary, jako jemu jeho nan wumřje.

Tón hólczēž bē hižo ša maľe džecžo pschezo tajki nēřajiť kaž šam šwój, a by byľ rad pschezo šam šwojeje hłowu — ta cžicha, miľa macž pať šebi dořč radny njewjedžesche, kať móhľa jemu jeho wolu řlemicž. Šwoje myřle mējšche tón hólczēž pschezo a řpochi won do dala; wón chzysche, řo bylo řunu i njeho nēřchto wulke, a řo byľ wjazy, hacž wřchitzy druřny. Macž jemu huřto prajesche: Budž jeno i tym i poľojom, řchtož tu mařch“; ale to jemu po jeho myřli njebē. Macž bē mēľa wjele do njeho řecžecž, přjedny hacž bē jeho řamohľa, řo bē to nawuľ, řchtož bē jeho nan byľ. Njerady a pschezo pschi šebi šo na to hórřcho bē šwoju wēž dowuřnyľ, ale bē řpochi na šwojeho řuroweho miřchtra řkoržit, tón pať bē i nim i wutrobu derje mēniť, hdyž bē jeho trochu ša wuřdu džeržaf.

Nētkle bē jeho wuczomny czař nimo. Duž šebi wón njechasche wot niřoho wjazy nicžo řecžecž dacž, ale nētko bē šebi do šwojeje hłowu řajit: pať do Ameriki, pať do Awřralije. Šowle doma, w tymle maľym mēřřku, hdyž bē šo narodžit a wotrořit, wón wjazy wutracž njemōžesche, — a macžerka dyrbjesche jemu dacž cžahnyčž; — ta pať je wjele řtow řrocž psche to dyrbjala řdyřowacž a šo na to rudžicž.

Řhēro doľho trajesche, přjedny hacž macž wot njeho přeni řiř dořta. Wón bē jej i řrótka a i řhwatom nēřchto řyncčkow napřřaf, a šobu na to pořpomniť, řo budže jej bōřny druři wjeřřchi řiř pōřřlacž, a jej potom wřcho bóle na droľne wopřřacž. „Nētkle wam hiščeže (taťle jej piřařche) njewēm wjele piřacž.“ — A tola je na tónle jeho řiř wjele macžerňych řylřyczkow wu-padnyľo, řo wot piřma tu a tam řkoro nicžo wjazy widžecž njebē, doľež bēchu macžerne řylřy te piřmicžki wřchē wuřřrowale.

(Přotrocžowanje.)

Słowo za żony.

Ś wjetecha łożo, hdyż w domje prawy mēr bjes mandželstymaj njejnjezi, łoża wina muzej dawa. Ś tym łożo přecz nje dyrbi, so ma to husto łożoje dobre prawo, ale tola tež łożny nastork t nje-merej dawaju a muzam se łożojim sadzerženjom pschebywanje w domje wohidne czinja. Duż łożo dženka s krótkimi łożowami na lube łożerbske łożny wobrocżimy:

Łobozna a mudra łoża łożoju dżowku, kotraž chżyše se łożojim młodym mużom runje starschiski dom wopuščycić, na tu radu dopomni, kotruž Luther łożnam dawa: „Łuba dżowka, měj łożo pschecżowo twojemu muzej tajka, so jemu wutroba radoščyżywa postakuje, każ husto łożo domoj wróćo łożoj dom wot daloka wohlada.“

Wschitke łożny tajke nje łożu, so móhło mużam tak derje być. łoża ma pschisłuschnosc, łożojeho mużowa pomozniža być; dopjelni pak wona tu pschisłuschnosc, so hrosnje hlada abo łożo huntori, hdyż łożo muż domoj wróćo? łożina najrjeišča pycha pschod Bohom a cżlowjekami je cżichi a zuni duch; kať hrosnje to je, hdyż łożny wo domje sakhadżeja a muż dyrbi jenoż lubeho miera dla łożo podacz, dokelż wě, so łożo hewat łoża sažo na njeho wuřypa. Dopjelni wona s tym łożoju pschisłuschnosc, so łożojeho muža t hnewej wabi, jemu napshecżowo skutkuje, hdyż dyrbi s nim w pschesjenosczi žywa być a jemu t pomozny stejecz?

Muż chżyť łożoje dżecżo trucze dżerżecz a jemu jeho nje-pořuschnoscze wotwucżic, ale łoża pschod wuřchomaj dżecżo jemu wumjetuje, so je pschekruty a dżecżu skradžu domoli, sčtoż je nan sakasať. Tajki njerosum je łożo hižo husto wjecżit a žalostne scżehwki mět.

Abu so łoża psches mēr wjele na łożoju drařtu wudawa, chze psychna řhodżic a wschitko wużiwacz, pschi tym domach wschitko sanjerodzi a łożojeho muža cżwiluje wo pjenjesh t tajkemu žiwjenju abo dołh bjes mużoweho wjedżenja naprařka. Muzej pjenjesh njedosařaja, wón pak tež mozy nima, so by łożnje nėsčto řapowjedżit a porjad cżiniť a so by łożo w łożojich cżezřich myřłach kusť rořpřořkiť, wón do korcežny řhodži. To njedyrbjať — ale łoża je tola řobu wina, hdyż s mużom s hory dele dže. —

Abu muż łożo spróžny domoj wróćiwšči porjadadomach nje-namaka, řstwý řu njecżiste, dżeczi masane řhodža, łoża każ lidora řhodži, jedż njeje dobra, pschetoż łoża wo tym nicžo njerosumi. Wona je wotrořtwa, każ wjele holżow w našchim cżařu, so njeje trjebaťa nicžo dżelacz, hdyż by nuřne byťo, so by ju hižo macz domach namucżiła kóždu minutu t wužitnemu dżetku wużic. Abu wona dyrbjesche wot łożojeye konfirmazije na to myřlicz, s ruřomaj řebi pjenjesh řařłuzic, kotrež buchu pak s wjetecha řa wjeřela wudate. Kať bórř łożo potom muż dohlada, kiž łożoju łożnu přjedny jenoż s wobřhoda řnajesche, kať jara je řjebany, hdyż widži, so je nětko na lenju łożnu řwjasany, so w domje nicžo do předka njeńdže, ale wschitko wróćo dže. To dyrbjať muż řnutřkomnje jara řrutny, řaj řrutny psches hnadu być, hdy by wonkach wuczeť a rořpřořchenje njeřptať.

Řdžež pak řu tajke řrudne wobřtejnosće psches to, so łoża łożoju pschisłuschnosc dopjelnicz nje móže, do doma pschisłe, dyrbi tam pschi tym wotacz? Ře, řhrabaj łożo a budż řhróřny! Tež pola wař móhło hiřcze wschitko dobre być, hdy byřcze chżyťi prawe řekarřtwa řapschinnucz, kotrež je hižo wjele domow nje miera a hubjenřtwa do řjaných merných domow pschetworitko, to je Wože řłowo a modlitwa. D pónaj twoje řakomdženje, pyťaj pola teho Řnjeřa wodacze a pořyljenje, přořuj łożo, twojeho muža wujednacž; prařkej łożo našonjených wo radu; nuřuj łożo řam t pilnemu dżelanju, njech je czi s wopředka czeřto, ty budžesh łożoje řpokojenje namacacz a twoje žiwjenje budže nowe. Czař wschak je, a to wulki czař!

Nětko pak tež hiřcze łożo s krótkimi łożowami t tym łożnam wobrocżimy, kiž łożoju pschisłuschnosc dopjelnjaja, kotrež muż pak tajki njeje, kaťkiž być dyrbjať. Cżinicze dha pak wy łożny s pschecżel-nowej řczerpliwosczi wschitko, so byřcze muža sažo na prawy pucz pschinjeře? Wón je wař czeřto řranit a řrudžit, ale nje wotřańcze řymne a řamknjene; wy wěcze, kať husto je tón řbóžnik nam pschisłakasať, so dyrbimny wodawacz; řchto pak budže to cżinicz, hdyż to łoża pschede wschēm njecha? D wobarajcze hnewej, wón je wot teho řleho njeřpřecżela; mějczje řobucżucze s waschimi mużemi, kiž pschi łożojich řłaboscżach łożo řami husto njeřbožowni cżuja; po-myřłcze řebi tež na to dobre, řchtož je na nich; njedajcze waschey lubosczi wuhafñucz — hewat budže wam řadle prawje czeřto. Scze dha řebi wy tež woprawdže pschezo na to řłowo myřłike:

„Wy łożny, budžcze poddane waschim mużam w tym Řnjeřu“, bēsčcze wy hotowe tež junřrocž řwojim mużam prawo dacz, hdyż łożo wo nicžo njeprawe njejednacze. řaj, pruhuj łożo prawje, přjedny řacz wschu wina na muža řtorcżisłch; pořaž łożo jemu hiřcze bóle řwólniwa, każ czeřto tebi to tež budže, wopořaž jemu tu czeřcž, kotraž jemu po Wožim pořjedže řłuscha. Řjeřpřuczež nadżiju, hdyż je twój muż łożo tež daloko řabłudžit. łoża móže řažo wjele poř-łepřchic. To bēsche tola řrařne dořcze, kotrež tamna łoża dořy, kotrež muż řeta dołho w řorcžmach řyřasche řacz do řřjedż nozy. Wona njeřpřeřta łożo řa njeho modlicz a řako řažo wo pořnozy na řolenomaj pschod tym Řnjeřom řeřesche a pořesche, so chżyť jejneho muža wumóz s řjecżasow řřeřa — bē wón cżisłe do řstwý řastupit a każ łożo wona wohladny, wón pschi nje řlecżesche a ju a Wořa wo wodacze pořesche a bē wot teho czařa řem nowy cżlowjek. Kať husto je prawa modlitwa hižo tajke pořody njeřła; hižo nětora łoża se łożojey řczerpliwosczi bjes wjele řecżenja łożojeho muža řa wēru dořyła; nětko je czeřcze hódny muż — přjedny to nje bēsche — jeho łoża je to w pořajnym se łożojim Bohom dořonjaja, je řłabeho pořylniwa, pořbēnyła s cżichej řczerpliwey lubosczi, kotraž wschitko wēri, wscheho łożo nadżija, wschitko řnjeře. Tak wutrajcze, lube łożny — wy řcze to řłubite — pola łożojich mużow, doniž wař řmjercz njedželi a njecżiřucze łożoje dowērenje přjecz! Tak s Wožeř pomozu wschitko derje pořndže a řłoncżko miera budže łożo wysche našchich lubých řerbřkich domow řwecżic.

Rořhlad w našchim czařu.

W Delnich Řóřłach bu piatť 10. junija přjedawřhi řarať tuteje wořady, řnjeř Williger, kotryž tež wjele řet řako wořreřny řchulřki řnspektor řerbřte wořady Řóřbortřkeho wořreřa wopřtowařche, s wobdżelenjom wjele duchowných a wuczerjow řwjatocżnje t pořlednjemu wotpocżinkej pschewodżany.

Řłetnjansa wupořczerńja a nalutowařnja mējesche 29. meje łożoju nalētnu řłownu řhromadżisłnu, pschi kotrež bē wot nētčisłchich 90 řobuřtawow 70 pschitomných. Ś rořpřawy, wot pschodřyřny poř-dateje, je tole našpomńjenja hódne:

W řecze 1891 mējachmy dořhodow 27,614 řr. 11 np.

wudawřow 26,888 „ 62 „

W dořhodach je 7748 řr. nalutowařřkich pjenjes.

Řktivow (řamóženja) bē řónz 1891: 19,713 řr. 94 np.

Řassiwow (dořha) „ „ „ 19,458 „ 78 „

Řo tajkim cżisłny wunofřk 255 řr. 16 np.

Wot tuteho wunofřka bu na „řakožny řond“ piřane 200 řr.

„ řeserwny řond“ „ 55 „ 16 np.

Řonřumřkich pořřebnosćow (řnóžniřcżow, řalka, wuhłow) řmy 4658 řentnarjow řa 4303 řr. 14 np. wobřtarali a s tym łożojim řobuřtawam na 1500 řriwnow řłutowali. řow móžeřch s ruřomaj pschimacz, kať wužitne je tajke towarřtwa řa řóždeho, tež řa řamóžitých! To pak je to dżiwne pichi tutých Řaifeisenowých řjenocżenřtwach: řenož řchtož niž to łożoje w nich pyťa, ale řbože bliřřcheho, tón tola tež to łożoje namaka.

Wyřoki řherłusłch Řalomonowý w řerbřkich řherłusłchach.

6.

řtaw 1, 6.

Cze, kotrehož tak lubuju,
D Řnjeře, řtyřtnje řdyřuju,
So řym řař wopuščcżena —
Cze mējach tola, řdjerżach cze,
A nētř řym řažo w puřcżinje
Tak řama wotřajena!
řy wocżomaj řy pořtajeny,
Řsy řapschikřyl řej wobliczo.
Řch, Řnjeře, droho pořaženy:
řa tobu wořam řdyřuju!

Řjekni, hđže řym řabłudžiła řo?
Řdže řhodžu řtyřtnje wořajo
Ř řoro řawutłena?
Ř prař mi wschak, hđže pořesłch řy,
Řdže wotpocżint masł řłóđniwny,
řo była wotřewjena?

Haj, poldnjo je a blóno kača,
 Za nihdže khlódká njemidžu —
 Hdže by, so bych cze namakala?
 D kač po tebi sdychuju.

Mi wutroba tač próna je,
 Mi styschče so, mi picž so chže,
 Za skoro sadwěluju.
 Za wołam, ty chžyl móž mi dacž,
 Mje s twojim słowom troštomacž,
 So sašo postawuju.
 Tež twojich pastyrjow wscha próza
 Mje s mojih styskow njestorhije.
 D praj wschač, wěczny byno Wótza,
 Šhto k tebi saš' mje domjedže.

Za cžinju wscho, šhtož samóžu,
 Za pytam pomoz bratrowsku,
 Na njej so pokhlnjowacž;
 Ach, tola šrudna wostawam
 A nihdže trošta njenam'tam;
 Za njewěm, hdže so šhowacž.
 Ach, hewač móžach s nimi spěwacž,
 Nětk spěw mje hymnu wostaji;
 Za šherlusche czi njem'žu dželacž,
 Hdž spěwanje jich saklinczi.

D, cžomu stejisch nasdala!
 Za, kaž bych knjefa njeměla,
 Ššym wopuschčžena wschudže!
 Czi bratsja na nim mola so,
 A pschihladuja dwělujo,
 Hacž pomhane mi budže.
 Mi kamej je, kaž bych na wěcznje,
 D kralo mój, cze šhubika.
 Ach, je dha temu tač wopravdže?
 Ššy dha mje sabyl do žyła?

Šhto je hrěch pschecziwo kwiatemu Duchej?

Na kónzu 16. lětstotka běšche w Marburku, potom w Witenberku jako wučer bohóskłowstwa žiwj wěšty Megidius Hunnius. Hdž tón kamj hiščeje w swojich mlodych lětach na kłóštriskej schuli w swojej württembergiskej domišnje pschewywasche, dha so sta, so czi mlódzi studencza ras tač bjes bobu so rošrěczowachu, so jene słowo druhe da a jedyn rěč na hrěch pschecziwo kwiatemu Duchej pschijnješe, so tón kamj so wodacž njehodži. Tuto słowo so do wutroby mlódeho Megidiuša, tač wón kamj powjeda, kaž kmjertna schipa sadre, tač so stysť a tysznošč jeho nadpadže a šty njepscheczel jemu do wucha scheptasche: ty by hrěch pschecziwo kwiatemu Duchej wobjescho! Wón pak wo tutym špytowanju nikomu nicžo njeprajese. Wón so s njewurjetnjenej šrudobu do kóža lehnj, pľakasche žyku nóz a modlesche a woľasche so k temu kmilnemu Bohu. Na druhe ranje, pschezo hiščeje šrudženy, so k šhromadnej modlitwje poda, potom runje tač šastyškanj do rošwuczowanja džesche a na swoje šwuczene město stupi. A hlaj, tu runje na jeho měšče „ta parla“ wotewrjena leži („parla“ to šu duchowne natwarjaze knihi wot Jana Spangenbergá) a jeho wócžto hnydom na napišmo wotczinjeneho stawa padnje: „Šhto je hrěch pschecziwo kwiatemu Duchej?“ Kšětije to pschecziwo a hlaj, jako wotmolwenje je date słowo stareho žyrkwineho wótza kwjateho Šawšchtyna, abo Augustina: „Hrěch pschecziwo kwiatemu Duchej je wobštajna a trajna njepokutnošč.“ Šako běšche to wuczital, bu wón s troštom a wješkosčžu napjelnjenj a šty duch dyrbjesche wot njeho twóchnycž.

+ Ty dyrbišch kwjaty džen kwjeczič.

Na wobkědžbowanje teje kasnje bu tyškerški mišchr Friedhofer we Wildenburgu na špodžiwne waschne dopomnjenj. Friedhofer běšche muž, kiž běšche derje šmyšlenny a kotryž šebi se swojim šadžerženjom šamu šhwalbu doby. Wón běšche tač derje pilny kaž tež wušchifny dželacžer, běšche porjadnje žiwj, njepytasche šwoje rošwješelenje w kórcžmach, ale domach pola tych swojich, pschetož wón šwoju mandželšku s wutrobu lubowasche a hdž móžesche

s njej a se šwojimi džecžimi hromadže byč, běšche to jemu psche wscho druhe wješele. Ššchi tym běšche pschecziwo kóždemu pschecželny, so bē wot šwojich šnatych lubowanj a cžesčženy, njech tež mějesche jedyn abo drubi žadanje, so dyrbjal bóle do towarštwá byč. Šenož ša Bohá běšche jeho wutroba šymna. Šštož jemu na polu narosče a šštož jemu jeho dželo pschijnješe, to šwojej pilnosčži a mudrosčži pschizpi, na teho pak, kiž k dželu žohnowanje a radženje dawa, šebi njemyšlesche, hdž by nušne bylo jemu džak a šhwalbu woprowacž. Tač wón tež njedželu niz k Božej cžesčži a špodohanju, ale po šwojej myšli a k šwojej šlužbje nalóžesche. A hdž by tež jenož šwoju dželacžernju wurjedžicž chžyl, njedžela by jemu k temu šlužicž dyrbjala; drubdy žyke dopódnje hěblowasche a dželasche. Šajke nawucženje běšche s žušby šobu domoj pschijnješť a tač to hižo 5 lět doľho cžinil. Duž jemu tón, wo kotrehož kasnju so tač mačo starasche, špodžiwneho pčutneho předarja pššla. Šako běšche junu sašo njedžela a Friedhofer sašo w šwojej dželacžernej škutlowasche, štarj prošcer se šněhběhmi wlošami šastupi. Wón běšche jemu njesnaty. Šo pak běšche w wulkim hubjenštwje, jemu prajichu te roštorhane lapy, kotrež jeho šuche cželo pschiftrichu a te bolaze ruzj, kotrež wo jeho cžerpjenju šwědčžachu. Tón štarj teho mišchtra postrowi a šapocža s jašnym, hdž tež tšchepotaznym hloškom spěwacž:

Rač je Bóh jara dobrocziwj!
 Ššto njehnutj móhl šawostacž
 A ša joh' darow wschědne džiwj
 Šom' winojty džak nochžyl dacž?
 Ně! kač mje Boža lubosčž šhreje,
 Čhzu štajnje s džakom wopomnicž.
 Bóh ženje šapomnik mje njeje,
 Duž tež joh' nochžu šapomnicž.

Friedhofer běšche poč hnutj so džiwajo na njeho pššluchač. Na to so jemu najesčž a napicž da a jemu mačy pjenježny dar wudželi. Šapohlad teho wboheho, do roštorhanych lapow wodžeteho muža pak a to šhwalenje Božej dobrocziwosčže s rta, kiž by po jeho myšli dyrbjal žakosčžicž, běšche ša Friedhoferá šahorjenje, kotrež jeho kamjěntnu wutrobu šmjehczi. Wón šebi šwoje spěwaršle wša, so by tón šherlusch šebi pschecził, s kotrehož běšche tón štarj přenju šchtucžku spěwal a jako k 4. šchtucžžy pschidže: „Ša nochžyl šlužicž tajkom' Bohu? Móhl jeho hnadu njemidžicž?“ šylšy roštacža psches jeho liza běžachu a w nim hloš praji: „Šaj, haj. Ša budu jeho wot nětka cžesčžicž. Doľho dosčž šym w njemudrosčži na njeho šabyl, teho pak dyrbi nětka kónž byč. Hdž móže štarj, hubjenj prošcer wo jeho dobrocziwosčži spěwacž, o kač wjele bóle dyrbju to ja jako štrony, šamóžity, šbožowny mandželški a nan šwój rt k jeho šhwalbje wotewricž!“ A šo běšche jemu s tym roššudženjom tež šhutnošč, wón s tym pššasa, so nětka šobotu wjecžor niz jenož ša tón džen, ale tež ša njedželu šwjatof cžini a porjadnje ke mišchi šhodžesche. Šaj, bóršy jemu s tym hiščeje dosčž njebē, jenož w žyrkwí Bože słowo šššschecž; wón temu słowu Božemu tež w šwojim domje bohacze hndlicž a s tym halle prawje pucž nastupi, na kotrymž móžesche jemu tón knjes šwoje šbože a žohnowanje pššasacž. Ššchetož: (Šir. 4, 13) „Šštož mudrosčž lubuje, tón ma žiwjenje lubo a šštož ju šwěru pyta, budže wulku wješkosčž mēčž.“

1. njedžela po šwj. Trojizy.

Njedžela	Šap. šf. 19, 1—20.	Šej. 25, 1—9.
Póndžela	Łuf. 6, 36—42.	Róm. 8, 18—25.
Wutora	Šap. šf. 19, 21—40.	Šej. 26, 1—10.
Šerjeda	Šap. šf. 20.	Šej. 26, 11—16.
Šchtwórtk	Łuf. 1, 57—80.	Šej. 40, 1—5.
Pjatl	Šan. 3, 22—36.	Šej. 26, 19—21.
Šsobota	Šap. šf. 12, 1—39.	Šej. 27, 1—6.

„Pomhaj Bóh“ je wot nětka niz jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschěch pschewarňjach „Ššerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje dostacž. Na šchtwórcž lěta pľacži wón 40 np., jenotliwe cžišla so po 4 np. pschedawaju.